1859. N°. 35.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG 23 MAART.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 *Centen afgegeven.*

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 22 Maart.

Wij ontvingen heden middag het berigt dat de keizer van Frankrijk het voorstel, van de Russische regering uitgegaan, om het Italiaansche vraagstuk door de groote mogendheden op een congres te doen behandelen, heeft aangenomen.

— In de zaal van de Vereeniging voor Christelijke belangen waren Zondag middag een groot aantal in het onderwijs belangstellenden bijeengekomen, bij gelegenheid dat aan de kinderen van de aldaar onder directie van ds. Chantepie de la Saussaye gevestigde Zondagsschool, voor betoonden vlijt en leerzaamheid, eerebljken werden uitgereikt. De meest gevorderden ontvingen N. Testamenten en niet onaanzienlijke boekgeschenken, terwijl aan anderen ter aanmoediging, leerrijke plaatwerkjes werden geschonken. Uit het verslag omtrent deze nog jeugdige inrigting bleek dat hare toestand allezins bloeijend mag geheeten worden, want reeds bijna 250 kinderen ontvangen aldaar een voor hunne jaren en vatbaarheid geschikt onderwijs. Van deze gelegenheid heeft de heer C. de la S. tevens gebruik gemaakt om de aanwezigen nader bekend te maken met den aard en het doel der Zondagsscholen, waarvan men niet alleen in den vreemde heilrijke vruchten aanschouwt, maar die ook, naar hetgeen deze school aanvankelijk heeft opgeleverd en voor de toekomst belooft, onder ons voor de godsdienstige ontwikkeling van het opkomend geslacht van uitgebreid nut kunnen zijn. Deze bijeenkomst, door het gezang der kinderen opgeluisterd, heeft ongetwijfeld bij allen een hoogst aangenamen indruk achtergelaten.

— De viering van de 25-jarige verbindtenis van mevr. Valois-Sablairolles aan het Zuidhollandsche tooneel heeft gisteren avond, gelijk te verwachten was, een buiten[illegible]publiek in den schouwburg bijeengebragt. Alle rangen waren bezet. Het stuk, dat ten tooneele gevoerd werd, *Lauweren en Doornen*, was zeer toepasselijk op de feestviering: want daarin wordt een tafereel gegeven van de zegepralen en teleurstellingen aan den kunstenaarsstand verbonden, en telkens wanneer mevr. Valois optrad, werd zij luide toegejuicht. Na de uitvoering van dit stuk had de eigenlijke feestviering, zoo als die bij het programma was bepaald, plaats, en bij die gelegenheid werd aan de feestvierende kunstenares, uit naam van eenigen onzer stadgenooten, als blijk van hoogachting, eene kostbare pendule, met toepasselijke zinnebeelden voorzien, aangeboden. Op gevoelvolle wijze bragt mevr. Valois haren dank aan het publiek voor de vele blijken van toegenegenheid, die zij hier steeds had ontvangen, en die haar op haren loopbaan tot aanmoediging hadden gestrekt. Hare woorden werden met geestdrift door het publiek toegejuicht en toen de plegtigheid door de muziek was besloten werd zij onder daverend gejuich teruggeroepen om nogmaals aller hulde te ontvangen.

— Naar men verneemt zijn nog, behalve zij die wij reeds vroeger hebben vermeld, wegens de beantwoording der prijsvragen door de Utrechtsche Hoogeschool uitgeschreven, toegewezen: de gouden medaille aan den heer F. L. Rutgers, candidaat in de godgeleerdheid, en aan den heer A. F. L. Gregory, student in de regten; de zilveren medaille, aan den heer J. E. Moltzer, student in de godgeleerdheid, en eene loffelijke vermelding aan den heer H. Gort, candidaat in de godgeleerdheid, allen kweekelingen van onze hoogeschool.

— Men verneemt dat door den minister van oorlog in hun rang en ancienniteit bij het regiment rijdende artillerie alhier zijn overgeplaatst de tweede luits. A. C. baron Bentinck en H. A. Woordman Spandau, van het reg. vesting-artillerie.

— De intendant in de 1ste militaire administrative directie te 's Gravenhage zal op 5 April aanst. aanbesteden de levering van 1000 Nederl. ℔ wol, ten behoeve van 's rijks magazijn van militaire kleeding enz. te Delft.

— Bij de vermelding in ons vorig nommer van de conclusie, door den advocaat-generaal Gregory genomen, in de zaak van de stad Leyden tegen den staat, betreffende den eigendom van het Haarlemmermeer, werden wij door plaatsgebrek genoodzaakt de mededeeling van het door hem omtrent de voorgestelde middelen van cassatie aangevoerde tot op heden uit te stellen.

De adv.-generaal nam ook het eerste en tweede middel te zamen, die beide betrekking hebben op titels van aankomst en met elkander in zeer naauw verband staan. Wat het *eerste* middel betreft, schending en verkeerde toepassing der wet, bepaaldelijk van art. 1378 B. W. en daarmede overeenstemmende wetsbepalingen, doordien het hof aan titels, charters, publicatiën en keuren aan het object van den erfpacht van 1433 alleen op grond van het tegenwoordig spraakgebruik aan het woord *visscherie* de beteekenis van vischregt had gegeven. Dit middel berust op een onjuisten feitelijken grondslag, het hof heeft aan het object van de erfpacht, gelijk uit het arrest ondubbelzinnig voortvloeit, die uitlegging gegeven enkel op grond van de duidelijke woorden van den erfpachtsbrief, volstrekt niet op grond van het tegenwoordig spraakgebruik, en evenmin is het juist, dat die beteekenis van vischregt zou afwijken van den zin, waarin de andere charters en keuren zouden moeten worden opgevat. Hij ontwikkelt deze stelling door eene beschouwing van de woorden van het arrest en den inhoud der titels, die als geschonden zijn voorgesteld.

Wat betreft het *tweede* middel, schending en verkeerde toepassing van art. 1509 B. W. en daarmede overeenstemmende bepalingen, omdat, waar de erfpachtsbrief iets duisters of dubbelzinnigs bevatte, dit ten voordeele van den kooper en niet van den verkooper mogt worden uitgelegd. — Maar ook dit beweren stuit af op hetgeen door den *judex facti* is aangenomen. Het hof heeft integendeel aangenomen dat de woorden van den erfpachtsbrief duidelijk zijn en geen twijfel of duisternis overlaten.

Alvorens het derde middel te onderzoeken, neemt hij het eerste en tweede nog te zamen. Hij erkent, dat de eischer bij het voordragen van zijn pleidooi veel mag ter zijde laten, wat hij bij memorie van cassatie heeft aangevoerd, maar hij betwijfelt het, of hij bij pleidooi eene andere wending aan zijne middelen van cassatie geven mag, die mag veranderen of wijzigen. En dit heeft hier plaats gegrepen ten opzigte van de beide eerste middelen. Eerst bij pleidooi heeft de eischer in eersten termijn aangevoerd dat de erfpachtsbrief van 1433 niet als eene conventie moet worden beschouwd, maar als eene algemeene daad van den souverein, en dat immers de belooning voor bewezen of nog te bewijzen diensten alle denkbeeld van gewone overeenkomst uitsluit. Bij repliek heeft de eischer dit beweren volgehouden en tot staving daarvan zich beroepen op l. 1 ff. de const. princ. en l. 2 Cod. de leg. welke wetten bij de memorie mede waren aangehaald, maar tot een geheel ander doeleinde [illegible] beweren dat de zin, waarin het hof het woord visscherie had opgevat, in afwijking was met den duidelijken inhoud der verordeningen van 1451, 1458 en 1483. Deze wijze van procederen mag z. i. in cassatie niet worden toegelaten, te minder in het onderwerpelijk geval 1°, omdat de woorden in de memorie zelve voorkomende het tegendeel te kennen geven en daar beweerd wordt dat de graaf van Bourgondie *jure privato* en *titulo particulari* met Leyden gehandeld heeft, en 2°, omdat de beide eerste middelen van cassatie berusten op de stelling, door de eischers zelve aangevoerd, dat in die acte van 1433 van overeenkomst sprake is. Maar al ware nu eens die acte geene conventie, dan is nog het beweren der eischers onjuist. De eischers zeggen: ze is eene eigenmagtige handeling van den souverein, de verweerders daarentegen: ze is een privilegie. Wat hiervan zij, eene wet is zij zeker niet, want dan zou zij door den souverein herroepen zijn geworden en dat kon hij niet, omdat hij een regt had verleend *titulo oneroso*, en het is alleen tegen schending der wet dat volgens art. 99 R. O. regterlijke beslissingen kunnen worden vernietigd. Gaat men den oorsprong na van het hof van cassatie in Frankrijk, waaraan de hooge raad zijne wording is verschuldigd, dan zal men bevinden dat het doel dier inrigting was voor eene juiste toepassing der wet te waken, geenszins om privilegiën te handhaven.

Wat betreft het *derde* middel, de verjaring, stelt hij op den voorgrond, en ontwikkelt dat de slotwoorden van het beklaagde arrest zoowel betrekking hebben tot de tweede vraag als tot de derde en vierde van het vonnis der regtbank. Steeds vermeent adv.-gen., dat, wanneer de regter in hooger beroep zoodanige uitdrukkingen bezigt, hij al de gronden van den eersten regter overneemt, voor zoover zij niet in strijd mogten zijn met die, welke hij in het arrest heeft voorgedragen, maar al mogt hij in die meening dwalen, dan blijkt het toch dat bij de 25ste considerans van het arrest het hof oordeelde dat door den regter wel en te regt is overwogen dat Leydens praescriptie haar niet kon baten, vermits de aard van het bezit door den tijd niet kan veranderd worden volgens den regel, in het Romeinsche, Fransche zoowel als in ons regt geldende, *neminem sibi causam possessionis mutare posse*. Leyden had geen bezit, dat eigendom kon voortbrengen.

Wat het *vierde* aangaat, betoogt hij dat ten onregte uit het verleenen van octrooi eene erkenning door den staat is afgeleid, dat die erkenning ook niet uit gewijsden of de door Leyden betaalde grondbelasting voortvloeit en dat eindelijk ook de kadastrale leggers niet als bewijzen voor eigendom kunnen gelden. De algemeene aanmerking, dat de middelen berusten op een verkeerden feitelijken grondslag is ook hier van toepassing.

Wat het *vijfde* aanbelangt, de schadevergoeding wegens onregtmatige daad: hij zegt met de verweerders dat, daar als bewezen is aangenomen dat Leyden vischregt bezat, geene vergoeding haar toekwam wegens *depossessio via facti*: was schadevergoeding voor ontnomen vischregt het onderwerp geweest, de staat heeft zich nooit onwillig betoond en is nog volkomen bereid.

— Men meldt uit Werkendam dd. 16 Maart: Gisteren middag hebben te Brakel niet minder dan 7 menschen door verdrinking in de rivier het leven verloren. De veerman zou met 6 personen van de stoomboot varen, toen de veerboot door den golfslag omsloeg en met allen in de baren verdween, zonder dat het personeel van het stoomschip eenige hulp heeft kunnen verleenen.

— Vrijdag ll. is in het rijks museum te Amsterdam een stoute en zeldzame diefstal gepleegd. De schilderij van A. van der Werff, bekend onder den naam van *de Heilige Familie*, is uit de lijst gedrukt en gestolen. In den catalogus vindt men haar volgenderwijs beschreven: Het kind ligt op den grond, op eenen uitgespreiden blaauwen mantel, terwijl de maagd Maria het ondersteunt. Jozef, achter haar geplaatst, houdt een takje kersen in de hand, waarnaar het kind met beide handen grijpt. Maria heeft blond haar, waarin witte linten gestrengeld zijn, en een grijze sluijer met licht blaauwe strepen gehecht is, deze hangt over de schouders, en laat de regterborst ontbloot. Op den voorgrond liggen twee roozen en eenige losse bladen. De achtergrond vertoont een rotsachtig landschap. De schilderij draagt de bekende naamteekening van den meester, met bijvoeging: ft. 1714. Overigens vermeldt de catalogus nog het volgende: Gegraveerd in het kabinet van den hertog de Choiseul, n°. 89, door J. F. Rousseau. Verkooping mevrouw Lormier, 1763, 's Gravenhage, *f* 1305. Toen beschreven als door A. & P. van der Werff. Verkooping G. van der Pot, 6 Junij 1808, Rotterdam, *f* 5225. Het feit moet in den loop van den voormiddag, naar gissing tusschen elf en half twaalf ure, gepleegd zijn.

— Door den heer Slaterus, te Padang, is aan het genootschap *Natura Artis Magistra* te Amsterdam, een witte panther ten geschenke gegeven. Dit dier zal eerstdaags hier te lande worden aangebragt.

— Te Utrecht is ten gevolge eener korte maar hevige ongesteldheid in den ouderdom van bijna 60 jaren overleden de hoogleeraar mr. J. van Hall. Hij was gedurende een groot aantal jaren hoogleeraar in de regtsgeleerdheid aan het athenaeum illustre te Amsterdam en sedert 1848 aan de Utrechtsche hoogeschool. Sedert 1840 was hij lid van de maatschappij der Nederl. letterkunde alhier.

— Uit Maastricht meldt men, dat aldaar in den vroegen morgen van den 19den dezer een ijzingwekkend voorval plaats had. Sedert geruimen tijd werd zekere vrouw J., oudekleederverkoopster, wonende bij het Kanaal, door haren man zwaar mishandeld, betwelk deze dan ook reeds drie malen met gevangenisstraf had moeten boeten; gedurende de vastenavond-dagen had de man zijne vrouw wederom geslagen en verwond; deze had dientengevolge aan de arrond.-regtbank een verzoekschrift ingediend om te worden gescheiden. Dit veroorzaakte nieuwen twist; de man bragt daarbij aan zijne vrouw door middel van een ijzeren hamer eene ernstige wonde aan het hoofd toe, en haar door den slag bedwelmd ziende nam hij haar op, liep de straat over en wierp haar in het water, doch werd ook te gelijk medegesleept. Ofschoon spoedig uit het water opgehaald, werden alle pogingen te vergeefs aangewend om een van beiden te redden; er blijven 5 minderjarige kinderen van deze ongelukkigen over.

— De uitvoer van paarden uit Luxemburg is door den groothertog bij besluit van den 18den dezer verboden.

— Gedurende het jaar 1858 zijn als landverhuizers uit Nederland over zee vertrokken 398 hoofden van huisgezinnen of op zich zelve staande personen, met 187 vrouwen, 588 kinderen en 4 dienstboden. Daarvan behooren tot de Nederd.-herv. gezindte 238, presbyt. herv. 1, ev.-luth. 4, doopsgez. 5, remonstr. 2, christel. afgesch. 11, r. kath. 105, Israël. 6, niet opgegeven 26. Welgestelden waren er 40, mingegoeden 169, behoeftigen 160, onbekend 29.

's GRAVENHAGE, 22 Maart.

Tot burgemeester der gemeente Sommelsdijk is benoemd de heer H. C. van Calcar, en tot schoolopziener in het derde schooldistrict der provincie Utrecht de heer mr. A. N. J. van de Poll.

— Tot commissarissen van politie zijn benoemd te Schiedam, C. Kok, thans te Gouda; te Gouda, A. F. Beukman, thans te Gorinchem, en te Gorinchem, C. A. van Deinse, thans tweede commissaris van politie te Arnhem.

— Z. M. heeft aan den matroos der 1ste klasse J. Bos, bij zijnen meer dan 50-jarigen diensttijd bij de Nederl. marine, toegekend de medaille voor eerlijke en trouwe dienst, in goud.

— Reeds vroeger is medegedeeld, dat Z. M. heeft afgezien van het voornemen om in den aanstaanden zomer in het kamp van Millingen eene vereeniging van troepen te doen plaats hebben. Nader vernemen wij, dat Z. M. heeft bepaald, dat nogtans eenige tirailleurs-compagniën, aan welke in hunne garnizoens de gelegenheid ontbreekt om op verre afstanden naar de schijf te schieten, in de legerplaats bij Millingen zullen kamperen en wel van 1a Julij tot 1a October aanst.

— De minister van koloniën heeft de aandacht van belanghebbenden gevestigd op eene uitbesteding van de pakketvaartdienst in den Oost-Indischen archipel, die op Vrijdag 8 Julij aanst., des voormiddags ten 10 ure, zal plaats hebben ten burele van den directeur der producten en civile magazijnen te Batavia. De voorwaarden zijn in de *St.-Cour.* van heden opgenomen.

— Thans is, naar men verneemt, ook het speciaal comité voor het wapen der kavalerie, ingesteld bij kon. besluit van 30 April 1858, aan het locaal van het departement van oorlog alhier vergaderd. Dit comité is zamengesteld uit den heer luit.-gen. inspecteur van het wapen der kavalerie, jhr. Storm de Grave, als voorzitter, en de heeren: Wilbrenninck, kommandant van het 4de reg. dragonders, den kolonel van der Duyn van Maasdam; den intendant der 1ste klasse, chef de bureau van militaire administratie bij het depart. van oorlog, Hardenberg, en den ritmeester, chef van den staf van den inspecteur der kavallerie Grisart, als secretaris; het comité zal zijne zittingen dagelijks voortzetten.

— De heer C. Gisborne, die een geruimen tijd in deze residentie heeft doorgebragt, en bijeenkomsten met verschillende ministers gehouden heeft ter zake van de inpolderingen aan de Schelde, is heden morgen naar Londen afgereisd.

— Men verwacht hier eene commissie uit de hoofdstad, ten einde de belangen van die gemeente bij de hooge regering mondeling voor te staan.

— De maatschappij *de Toekomst*, zoo men weet opgerigt tot het verzamelen van een fonds ten behoeve van noodlijdende kunstenaars of hunne nagelaten betrekkingen, zal op den 30sten dezer op nieuw een concert geven.

— In de afdeelingen der tweede kamer zijn heden onderzocht de volgende wets-ontwerpen: 1°. tot regeling van het geneeskundig bestuur; 2°. houdende toelage voor langdurig werkelijk verblijf in militaire dienst; en 3°. tot vaststelling der verstrekkingen door het depart. van marine, dienst 1859.

In de zitting der tweede kamer van heden is ingekomen eene koninklijke boodschap ten geleide van een ontwerp van wet tot regeling van de zaken der maatschappij van weldadigheid. De herstemming over het ontwerp tot wijziging der tarieven van sommige accijnsen is bepaald op Donderdag aanst., des namiddags ten 2 ure, en daarna behandeling van andere wets-ontwerpen. Door de afdeelingen zijn tot rapporteurs over de wets-ontwerpen betreffende de geneeskunst benoemd de hh. Westerhoff, van der Veen, Wintershoven, Godefroi en Hoynck van Papendrecht.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

BRUSSEL, 21 Maart.

Men is hier te lande voornemens om met Mei aanst. het 25-jarig bestaan van het spoorwegnet op eene plegtige wijze te vieren.

— Te Antwerpen heeft een groot ongeluk plaats gehad. Een ijskelder, die men bezig was te bouwen, is ingestort, met dat gevolg dat twee werklieden daaronder bedolven werden en den dood hebben gevonden. Twee andere zijn aan het hun dreigende gevaar ontkomen.

ENGELAND.

LONDEN, 20 Maart.

De *Times* deelt thans omtrent den tegenwoordigen toestand zeer geruststellende berigten mede. Genoemd blad zegt dat er te Londen of te Berlijn een congres van gelastigden der groote mogendheden zal worden gehouden om den toestand van Italië in overweging te nemen, dat dit een gevolg van de zending van lord Cowley is, en dat deze diplomaat van den keizer van Oostenrijk zeer geruststellende beloften en verzekeringen heeft ontvangen. Keizer Frans Joseph zou aan lord Cowley verklaard hebben dat hij gereed was om zijne troepen uit de Romagna terug te roepen, zoodra het Pauselijke gebied door de Fransche troepen ontruimd werd, dat hij aan de Franschen vrijheid zou laten om, wanneer de ontruiming door eene omwenteling te Rome mogt worden gevolgd, die stad weder te bezetten, dat er aan Oostenrijks zijde geen voornemen bestond om Piemont aan te vallen, en dat de Oostenrijksche regering gezind was om zelf veranderingen te brengen in de verdragen, welke het [illegible] de Ital[illegible]sche staten had aangegaan.

— De heer Disraëli heeft reeds, ingevolge zijne belofte, eenige wijzigingen gebragt in de onlangs door hem bij het parlement ingediende kieswet, ten einde aan de bezwaren van sommige leden te gemoet te komen. Men acht echter die wijzigingen van te gering aanbelang om te verwachten dat de tegenstanders van het kabinet daardoor uit het veld zullen geslagen worden.

Ten opzigte dezer zaak heeft er in het huis der gemeenten een belangrijk voorval plaats gehad. De heer Roebuck heeft lord Russell uitgenoodigd, af te zien van zijn voornemen, om aan het huis een afkeurend oordeel over de kieswet te ontlokken, maar slechts tegenvoorstellen te doen, op gelijke wijze als zulks in het vorige jaar bij de behandeling der Indische wet door hem is gedaan. Hij vroeg tevens aan den heer Disraëli of deze daarmede genoegen nam. De heer Roebuck heeft deze uitnoodiging gegrond op de moeijelijkheden, die óf eene ontbinding van het huis óf eene verdaging der behandeling van de wet thans zou hebben. Door eene zoodanige schikking zou er van de behandeling der wet geene ministeriële quaestie gemaakt worden. Lord Russell wilde zich niet terstond over het voorstel van den heer Roebuck uitlaten, maar verklaarde toch dat hij bij zijn motie bleef volharden.

— De *Times* deelt eenige bijzonderheden mede van den togt van lord Elgin op den Yang-tse-kiang. Lord Elgin is teleurgesteld geworden in de hoop om de stad Nankin te zien. Hij heeft echter de overtuiging verkregen dat de porseleinen toren niet meer bestaat, en dat de groote voorsteden, die in 1842 nog bestonden, vernield zijn, en dat daar ter plaatse thans sterke forten zijn opgerigt. Al de steden, die in de handen der opstandelingen vallen, worden vernield en de handel is aldaar verlamd. Eenige jaren geleden zag men langs de oevers der rivier een aantal bloeijende en rijke steden, waarvan de overblijfselen thans een treurig tooneel opleveren, en eenige weinige nog overblevene inwoners verhalen met schrik de wreedheden der opstandelingen en der mandarijnen. Haukow is de eenige stad die nog eenig handelsbelang bezit. Zij is nu 18 maanden geleden door brand vernield, maar weder opgebouwd, en heeft reeds een bloeijend voorkomen. De meer binnenwaarts gelegen provinciën zijn voor den handel van veel belang en kunnen eenmaal aan Shanghai, als stapelplaats, een groot gewigt geven.

— Het Nederl. eskader, onder bevel van den schout-bij-nacht 't Hooft, is te Plymouth binnengeloopen.

— De dagbladen van New-York deelen een ergerlijk tooneel mede, dat in de wetgevende vergadering van Kentucky heeft plaats gehad. Op den 2den Maart voerde zekere heer Maxwell het woord; een ander lid, de heer Low, viel hem in de rede en voegde hem scheldwoorden toe. Maxwell en anderen losten toen pistoolschoten op Low, waardoor hij in de dij en in den arm gewond werd. Nu volgde een algemeen pistoolvuur; de heer

Aldridge, een vriend van Low, werd gedood, en den heer Miller werd de dij door eenen kogel doorboord. Low werd naar de gevangenis gebragt, ten einde hem tegen de verbolgenheid der volksmenigte te beveiligen; doch in den volgenden nacht brak een volkshoop in de gevangenis en vermoordde Low.

FRANKRIJK.

PARIJS, 20 Maart.

Heden is door den keizer de aangekondigde wapenschouwing op het veld van Mars gehouden. De houding der troepen was voortreffelijk en bij het defileren hieven zij den kreet *leve de Keizer!* aan. De keizerin, prins Jerôme en prins Napoleon vergezelden den keizer. De keiz. prins was gekleed als korporaal der grenadiers. Men begroot het getal toeschouwers op 400,000. De keizer heeft geene aanspraak gehouden; alleen heeft hij eenige belooningen uitgereikt. Het doel dezer wapenschouwing schijnt geweest te zijn om den keizerlijken prins, die bij het 1e reg. grenadiers van de keiz. garde is opgenomen, aan het leger te vertoonen.

Na den afloop der wapenschouwing heeft de keizer een groot concert in het nijverheids-paleis bijgewoond.

— Lord Cowley is op nieuw door den keizer ten gehoore toegelaten en naar men zegt moet de keizer over zijne mededeelingen zeer te vreden zijn. Het gerucht omtrent het houden van een congres neemt meer en meer toe; alleen houdt men zich hier van de toestemming van Oostenrijk nog niet verzekerd. Alles schijnt dus hoop te geven op eene vredelievende oplossing der moeijelijkheden, indien maar niet de opgewondenheid in Sardinie tot het eene of andere uiterste overslaat.

— Uit Cochin-China zijn berigten ontvangen van 8 Januarij. De toestand onzer troepen was voldoende. Het leger van Annam, dat vroeger teruggetrokken was, had omstreeks het midden van December zijne vorige stellingen weder ingenomen, en rondom de legerplaats der onzen kleine forten en verschansingen aangelegd. De Fransche bevelhebber ondernam daartegen verschillende uitvallen, die telkens goed slaagden. Twee malen werd bij die uitvallen door de inlanders krachtige tegenstand geboden, maar zij moesten voor den moed en de voortreffelijkheid der verbonden troepen wijken. Bij die onderscheiden gevechten verloren de Annamers veel manschappen; ook zijn hun 14 stukken geschut met eene aanmerkelijke hoeveelheid ander materieel ontnomen. Onder de gesneuvelden is een mandarijn, een neef van den keizer, die het bevel over de vijandelijke artillerie voerde, alsmede verscheiden hoofdofficieren, wier rang en waardigheid ligtelijk te herkennen waren. Ook is een zeker aantal Annamers krijgsgevangen gemaakt en naar de Fransche legerplaats gebragt.

— Door den *Moniteur* is het volgende berigt uit Tunis medegedeeld:

Sedert eene maand heeft de heer Beulé zich op de puinhoopen van Carthago gevestigd, alwaar hij op eigen kosten opdelvingen op eene vrij groote schaal ondernomen heeft. Byrsa, de oude burgt of vest van Carthago, is het eigenlijke voorwerp zijner nasporingen. De heer Beulé denkt niet alleen Romeinsche gedenkteekenen van groot gewigt te zullen terugvinden, maar ook Punische overblijfselen die aan de verwoestende hand der soldaten van Scipio waren ontkomen. Men ziet dan ook reeds, 40 of 50 voeten beneden den thans beganen grond, reusachtige gebouwen, ronde steenklompen, torens enz. aan het licht komen. De heer Beulé, die al de landen van de klassieke oudheid kent, zegt zelf aan de bezoekers, dat hij tot nog toe niets dergelijks had gezien. Op eene andere afhelling van den berg, juist onder de aan St. Louis gewijde kapel, komen gewelven, koepels en verwonderlijk goed bewaard gebleven muren aan het licht, alles aanduidende dat er een groot en prachtig gebouw heeft gestaan; maar er zijn zoo vele duizenden kubiek ellen aarde te verwerken, dat de vraag opkomt of de hulpmiddelen van een particulier persoon daarvoor toereikend zullen zijn. Gewis is er reeds genoeg gevonden om de onwaarheid te bewijzen van de aangenomen meening dat er van Carthago geen steen op den ander gebleven was. De ontdekkingen van den heer Beulé zijn alle op het terrein, hetwelk voorheen door eenen Bey van Tunis aan Frankrijk is geschonken, toen er eene kapel tot aandenken aan den heiligen koning Lodewijk van Frankrijk gebouwd werd.

ITALIE.

Uithoofde van den stilstand, die in vele bedrijven te Milaan wordt opgemerkt, heeft de aartshertog Maximiliaan en zijne gemalin 3000 fl. geschonken om aan de behoeftige werklieden te worden uitgedeeld.

— De Oostenrijkers hebben het aanleggen van mijnen ter vernieling van den brug over den Ticino, nabij Buffalora, gestaakt, echter zonder de door hen aangerigte schade te herstellen.

— De Sardinische regering is van verschillende zijden beschuldigd dat zij in hare opgewondenheid tegen Oostenrijk zich niet ontziet de revolutionaire partij, die de grondslagen der maatschappelijke orde wil omver werpen, aan te moedigen. — Het regeringsblad heeft het noodig geoordeeld tegen die beschuldiging op te komen, en zegt dat de staatkunde der regering nooit uittartend of revolutionair is geweest, maar nationaal en liberaal. De regering ontvangt met genoegen de blijken van sympathie en de aanbieding van medewerking van mannen die ter goeder trouw handelen, zonder op hun verleden te letten, maar zij zal zich nooit inlaten met onverbeterlijke mannen, die de nationale zaak willen behadeelen door het rustverstorende werk van secten en partijen.

— De operatie, die de koning van Napels heeft ondergaan, schijnt de gewenschte vrucht niet opgeleverd te hebben. Men vreest dat het gezwel in de dij door koudvuur zal aangetast worden. Er zijn openbare gebeden voor zijn behoud uitgeschreven, hetgeen de ongerustheid vermeerderd en op de beurs zeer nadeelig gewerkt heeft.

PRUISSEN.

BERLIJN, 20 Maart.

De beschuldigden in zake den diefstal van het zilveren tafelstuk, door de stad Keulen aan prins Frederik Wilhelm bij zijn huwelijk geschonken, zijn tot onderscheidene tuchthuisstraffen, van 5 tot 2½ jaren, veroordeeld. De hoofdschuldigen blijven later nog een geruimen tijd onder het opzigt der politie.

— De heer von Humboldt verzoekt, in een brief door de *Voss. Zeit.* medegedeeld, aan het publiek zich minder met zijn persoon bezig te houden, opdat hij eenige rust en tijd voor eigen werkzaamheid overhoude. Zijne correspondentie neemt jaarlijks toe, gemiddeld 1600 à 2000 nommers, meestal over onderwerpen, die hem geheel vreemd zijn en waaromtrent men zijn oordeel wenscht te vernemen. Gaarne zou hij zien dat men zijn huis niet langer als een adres-kantoor beschouwde.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 19 Maart.

Men verzekert dat de keizer zich eerstdaags naar Italie zal begeven. Alles wordt voor die reis in gereedheid gebragt.

— Naar men zegt heeft de keizer in eenen brief zijnen dank betuigd aan koningin Victoria, voor de pogingen door hare regering tot behoud van den vrede aangewend. Hij zou tevens verzekerd hebben dat hij van zijnen kant Piemont niet zal aanvallen en dat, ten einde alle botsing te vermijden, de voorposten van het leger op 6 mijlen afstands van de grenzen zullen blijven. De *Ost-Deutsche Post* waarschuwt echter het publiek niet te veel vertrouwen te stellen in de vredelievende geruchten. De bijeenkomst van een congres zou, volgens dat blad, zeer twijfelachtig zijn.

— Op den spoorweg, nabij Mitteindorf, is een trein met militairen, die van deze stad kwam, tegen een ledigen trein aangereden. Verscheidene wagens werden vernield en 36 man zijn gekwetst geraakt, waarvan 9 zeer zwaar.

De herten op den Burg te Leyden.

In het jaar 1651 heeft de stad Leyden, den Burg, het Burggraafschap, het regt van de Gruite en dat van de Markttol enz. gekocht van Claude Lamorael, Prins van Ligne enz. voor de som van *ƒ* 70,000.

Bij van Mieris (Beschrijving van Leyden) 2e Deel, bl. 398, word vermeld dat daar *uitheemsche* dieren en herten liepen.

Van die uitheemsche dieren is mij niets gebleken, maar wel van de herten, want op den 29sten April 1654 »hebben Burgemeesteren den fabrycq gelast op den Burch, tegen het water te doen maken een staketsel, om daerdoor te beletten het overspringen van de herten, dewelcke *eerstdaags* op den Burch sullen werden gebragt.«

Eerst in 1657 zijn er 4 herten opgebragt, volgens deze posten:

»Den IX Dec. 1657 is de Thesaurier extraordinair gelast te vereeren *hondert* guldens aen den brenger van de hartgens op den Burch, gekomen uyt de Warande van dieren, aenkomende Sijne Hoogheyt den Heere Prince van Orange.”

»Den XV Dec. 1657. Betaelt aen Jacobus van der Werve, eerste clerck ter Secretarie, een somme van *hondert* guldens in voldoening van de vereering die door ordre van Burgemeestren zijn gedaen aen de persoonen, die de *vier harten* binnen dezer stede hebben gebracht gehad.”

»Den VII Januarij 1658. Betaelt aen de Craenkinderen, ter saecke van het brengen van de harten op den Burch de somme van 2 gl.”

Minder bekend is het, dat op den Burg in 1688 eene jagtpartij (in het klein) gehouden is, volgens deze uitnoodiging:

12 Nov. 1688. »De Heeren Schout en Schepenen verzoeken de Heeren Burgermeestren met haer vrouwen op een vrolijke maeltijdt, waerop gedelibereerd zijnde is goedgevonden het voorseide versoek dankelijk aen te nemen, — en de Heeren Schout en Schepenen hiervooren gemeld te vereeren met een hert van den Burgh; met intentie om *hetzelve hert te morgen te doen schieten*, en de HH. Schout en Schepenen bij die occasie morgen middag op een schotel vis te tracteren op den Burgh.”

De tijd waarop die herten geheel zijn verdwenen is mij nog onbekend. In 1659 hebben die beesten *ƒ* 125,12 st. aan haver en gerst verbruikt.

Het verkoopen van vaste goederen op den Burg is ingesteld op den 11den November 1688.

R. E.

Een Diaken van 1582.

Er is een tijd geweest, waarin de stedelijke regering de Diakenen benoemde. Dat zulke benoemingen niet altijd gunstig uitvielen, blijkt uit het volgende verzoek.

Op 't versouc van Claes Geraertsz. van Rutenborch om van der Diaconschap, daertoe hij op gisteren gestelt is, te werden ontslagen,

ten ie zoe hij nyet scryven en can,

ten iie mits de doot van zijn wijf,

ten iiie zoe hij meest de zomer van huys gedenct te zijn.

Is geappostilleert. De verzoeker zal voor deze reyse hebben pacientie en den dienst zo waernemen als hem zonder merckelicke verhindernisse van zijn huyssaecken mogelic zal zijn, en den zijn medebroederen in denzelven dienst verdere doen (gelijc mits dezen doc bevolen wert) dat zij hem in dezelve bedieninge behoorlicken te hulp comen en bijstant doen willen, zullende niettemin ter naester veranderinge naerder op 't versouc letten. Actum 22 feb. 1582.

R. E.

INGEZONDEN.

Dat over de duurte van het brood hier ter stede geklaagd wordt, is niet ten onregte. Sedert de afschaffing der broodzetting door de regering in 1856 hebben de bakkers onderling eene prijsbepaling gemaakt, *waarvoor goed, deugdzaam brood kan worden verkocht, geregeld naar den prijs der granen, volgens marktberigten van geaccrediteerde graanhandelaars.*

Wie die graanhandelaars zijn is ons onbekend, maar de prijs door de Rotterdamsche markt aangegeven was, zoo wij meenen, de basis bij de regering. Wij volgden dan ook de noteering van die markt, bij eene berekening

en vergelijking van de tegenwoordig door de bakkers gestelde prijzen en die welke besteed zouden moeten worden wanneer de broodzetting door de regering nog bestond.

Wij deden dit gedurende den sedert Augustus 1856 verloopen tijd en vonden voortdurend een aanmerkelijk verschil. Onnoodig is het die becijferingen alle op te geven. Genoeg is het volgende.

Bij eene prijsnoteering van *f* 10.— voor het mud tarwe,
en *f* 7.— » » » rogge,
is de prijsbepaling door de bakkers den 5den November 1858 geweest:
27 centen per N. ℔ tarwebrood
en 17 » » 1.5 N. ℔ roggebrood.

Volgens de zetting door de regering was de prijs geweest:
23 en 16 centen.

En nu 18 Maart 1859 wordt nog dezelfde prijs door de bakkers gevorderd, en is de prijs op 14 Maart aan de markt te Rotterdam *f* 8.— voor de tarwe en *f* 5.80 voor de rogge, en zoude de prijs door de regering gesteld zijn
21 en 14½ centen.

Wij onthouden ons van verdere beschouwingen en spreken dan ook niet over het wigt. Een ieder onderzoeke en oordeele zelf, berekenende op hoeveel hem de te hooge prijs van het eerste artikel van consumtie jaarlijks komt te staan. X.

STADS-BERIGTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, — Gezien de Circulaire van den Staatsraad Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland van den 10den Maart 1859, A. nº. 2076, 2de afd. (*Prov. blad* nº. 33), doen te weten: dat het Zijne Majesteit heeft behaagd, bij besluit van den 12den Februarij jl. nº. 76, het Departement van Oorlog te magtigen, om de milicien der ligting van 1858, die bij de verschillende korpsen van het leger *in reserve* zijn gesteld, tegen den 1sten *April aanstaande* in werkelijke dienst op te roepen, ten einde geklეed en in den wapenhandel geoefend te worden, en wel die, welke tot het wapen der *Kavallerie* en de regementen *Veld-* en *Rijdende artillerie* behooren, in het algemeen voor den tijd van *één jaar*, en die welke bij het wapen der *Infanterie*, de drie regementen *Vesting-artillerie*, het korps *Pontonniers* en het bataillon *Mineurs en Sappeurs* zijn ingedeeld, voor den tijd van *zes maanden*.

Dat bij opgemeld besluit tevens is bepaald, dat op den 1sten *Julij aanstaande* bij de onderscheidene korpsen, onder al de milicien, uit de reserve in actieve dienst opgeroepen, eene loting zal plaats hebben, ten einde daarnaar te regelen wie hunner, bij het met verlof zenden der ligting tot zamenstelling van dat gedeelte der Nationale Militie, hetwelk den Koning voorbehouden is te doen zamenblijven, voor zoo veel de dienst der onderscheidene wapens zulks mogt vorderen, langer in werkelijke dienst zal moeten blijven, of wel later bijaldien dit noodzakelijk mogt zijn, weder onder de wapenen geroepen zal kunnen worden.

Ten einde niemand daaromtrent onwetendheid zal kunnen voorwenden, zal deze door aanplakking en door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
LEYDEN, 21 Maart 1859. D. TIEBOEL SIEGENBEEK, Burgemeester.
v. PUTTKAMMER, Secretaris.

238ste Staats-Loterij.

Trekking der Tweede Klasse.

1ste Trekking. Nº. 18983 een prijs van *f* 1,500. Nos 1243, 8898 en 10495 ieder een prijs van *f* 1,000.
2e » Nº. 672 een prijs van *f* 2,000. Nº. 10884 een prijs van *f* 1,500. Nos. 2524 en 2866 ieder een prijs van *f* 1,000.

ADVERTENTIEN.

In den nacht van den 20sten op den 21sten dezer overleed aan een allerongelukkigste kwaal, onze geliefde Zoon GERRIT ABRAHAM, in den ouderdom van ruim 20 jaren.

A. FRANCKEN.
T. FRANCKEN, geb. BLIJLEVEN.

Voor de vele bewijzen van deelneming van Familie en Vrienden, gedurende de ziekte en bij het afsterven mijner geliefde Echtgenoote, betuige ik hiermede mijnen hartelijken dank.

LEYDEN, Maart 1859. FR. MERZ.

Voor de vele bewijzen van deelneming gedurende de ziekte en bij het overlijden van mijn geliefde Echtgenoot, betuig ik mijnen hartelijken dank.

LEYDEN, 23 Maart 1859. I. J. VAN DER VOORDEN.

BIDSTOND VOOR ISRAËL,

In de ZAAL, Noordeinde, Wijk I. Nº. 29,
Op Vrijdag 25 Maart 1859, 's avonds half acht ure.
Spreker: Ds. J. H. DONNER, alhier.

ATTENTIE.

Er wordt *te huur* of *te koop* gevraagd voor een stil gezin een **Speeltuin** met grooten **Koepel**, liefst in de onmiddelijke nabijheid der Stad. Brieven met opgave van prijs en termijn van aanvaarding, *franco* te bezorgen onder de letters **A. Z.** bij den Boekhandelaar P. H. VAN DEN HEUVELL, alhier.

Tegen 1 Mei wordt verlangd in de nabijheid van *Leyden* in een klein gezin eene **Dienstbode**, vroeger buiten dienstbaar geweest zijnde, voor meid alleen, van de P. G., tusschen de 25 en 40 jaren, die een burgerpot kan kooken en van goede getuigschriften voorzien. Men gelieve zich aan te melden in persoon, of met *franco* brieven, bij den Boekhandelaar RENSINK op de Breedestraat te *Leyden*.

HULPMIDDEL TEGEN DE WINTERPLAAG.

Het saizoen is daar, dat de in ons Nederland zoo talooze gilden der Rhumatische Lijders, door hare vaste ofschoon verwenschte bezoekster met nieuwe woede aangevallen worden, geen storm, geen sneeuw, noch noordenwind kan er op til zijn, of zij is er bij velen de voorboden van.

De een is zwaar of pijnlijk in het hoofd, de ander in armen of beenen, een derde in de gewrichten en spieren, een vierde in de lendenen, borst of schouder, doch waar zoude ik eindigen om deze plaag in zijnen grooten omvang te beschrijven. Het is reeds genoeg bekend, dat sedert eenige maanden voor Jicht en Rheumatique, onverschillig van welken aard of langen duur, een onfeilbaar hulpmiddel bestaat in de zoo gunstig bekende **Absharabbins**. Dat nu niemand wachte tot dat hij een vaste cliënt dezer heillooze plaag worde, want kortelings aangebragte pijnen genezen zij even spoedig als men er aan gekomen is en belegt men bij voorraad de vatbare deelen met deze bereide Watten, dan heeft men geen nood, last van Rhumatiek te zullen krijgen; de prijs is slechts 25 cents per blad, omwonden met een biljet der juiste gebruiksaanwijzing, geteekend door mij bereider en Hoofd-Depôthouder A. BREETVELT Az. te Delft.

Verdere Depôts:

A. van 't Hooft, Leyden, Maarsmansteeg, bij de Vischmarkt.	Gebr. Kauling, Alphen.
N. J. Sanders Gz., Leyden, Haarlemmerstraat.	Mej. C. v. d. Meer, Noordwijk.
J. J. Vollaerts, Woerden.	J. Kooyman, Oudewater.
Wede. Bosman, Gouda.	E. van Mansum, Hillegom.
Gebr. Kauling, Gouda.	A. Bots, Nieuwkoop.
	H. J. Renken, Amsterdam.
	Iserief & Comp., 's Hage.

En meer bekende Depôts.

Bij H. HÖVEKER, te *Amsterdam*, is verschenen en bij J. H. ZITMAN alhier verkrijgbaar gesteld:

DE ZONDAGSSCHOOL,

DOOR

L. F. F. GAUTHEY,

Predikant, Directeur der Normaalschool te Courbevoie, enz.

Uit het Fransch vertaald onder toezigt van, en met een voorrede ingeleid door

D. CHANTEPIE DE LA SAUSSAYE,

Predikant te Leyden.

Prijs . . . . *f* 0.75.

GRAANMARKT TE ROTTERDAM, 21 Maart.

Tarwe, goede en puike van *f* 7.75 tot *f* 8.—; mindere van *f* 6.50 tot *f* 7.60; jar. goede en puike *f* 7.80 à *f* 8.60; Rogge: *f* 5.20 à *f* 5.80. Gerst: Winter *f* 3.80 à *f* 4.90; dito Zomer *f* 3.80 à *f* 4.60.

Te Amsterdam was de Tarwe, witte Poolsche en bonte *f* 11.20. Pruissische Rogge *f* 6.40.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG 21 Maart.

		Laagst koers	Hoogst koers	Gebleven.
NEDERLAND Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	63	63⅛	63⅛
Dito Certificaten	» 3 »	75⅝	75¾	[illegible]
Dito dito	» 4 »	97 9/16	97⅞	97¾
Amortisatie Syndicaat	» 3½ »	93	—	—
Handelmaatschappij	» 4½ »	141¼	142⅛	142¼
O. I. Leening	» 4 »	—	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	» 4½ »	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	» 4½ »	—	—	—
BELGIE,	» 2½ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» 2½ »	51½	—	—
Dito dito	» 4½ »	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3 »	—	—	—
Dito dito	» 4½ »	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	» 1¼ »	30⅛	30¼	30 3/16
Dito Obligatiën	» 3 »	44⅛	44⅛	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3 »	40¼	40⅜	40 5/16
Bewijzen Coupons		—	—	—
PORTUGAL te Londen	» 3 »	45⅝	45⅝	45 9/16
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	103⅞	104	—
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	102½	102½	—
Certif. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	89½	—	—
Dito 1840	» 4 »	84¾	85¼	85⅛
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4 »	—	—	—
Dito dito Nieuwe	» 4 »	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6 »	88	—	—
Certificaten van dito	» 6 »	—	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	à 500 f	135	—	—
Dito Obligatiën	» 4 pCt.	80½	—	—
PRUISSEN, Obl. te Londen	à 4½ »	—	—	—
OOSTENRIJK, W. B bij Goll	» 5 »	—	—	—
Dito	» 4 »	56½	—	—
Dito Metall.	» 5 »	65 5/16	65 11/16	65[illegible]
Dito Nieuwe	» 5 »	77	77½	77[illegible]
Dito 1847	» 2½ »	34½	34¼	34[illegible]
BRAZILIE, 1824 100 £	» 5 »	—	—	—
SARDINIE,	» 5 »	—	—	—
PERU, Geldleening 1824	» 4½ »	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu	» 5 »	39¾	—	—
GRENADA, Obligatiën	» 3½ »	17½	17⅝	17[illegible]
MEXICO, Obligatiën 1851	» 3 »	19¼	19 11/16	19[illegible]
N.-AMERIKA, Bankactiën		—	—	—

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt. Prolongatie 3 pCt. Wissel-Disconto

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.70 à 9.80.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. C. DRABBE.